وانەی34

1	نوێذ

ڕابەری طروث/نوێذ بکەو طروثەکەت و ئەمە بەرنامەیە تەرخان بکە بۆ ئامادەکردنی قوتابیان بۆ خوداوەند

2	بەشداریکرن (20 خولەك) ثەرتووکی ذمارە

بەنۆرە بەشداری بکەن یان (لەدەفتەرەکانی خەلَوەی ڕوحی هەریەکێکتان) ئەوە بخوێنەوە کە لەخەلَوەیەکی ڕوحیتان و سەرنجتان لە بڕطە کتێبیە دیاری کراوەکان (ژمارە 11-14: 45) لەطەلَ لەبەرضاوطرتنی کورتی بەشدارییەکان

3	لەبەرکردن (20خولەك) ڕزطاربوون بەباوەڕ: یوَحەننا 12:1

یوَحەننا1: 9-13 بخوێنەوە
أ) ڕامان

ئەم ئایەتە لەسەر کارتێکی ڕەش یان سثی بەم شێوەیە بنووسە

ڕزطاری بوون بە باوەڕ یوَحەننا 12:1
ئایەتەکە لێرەدا بنوسە یوَحەننا 12:1

1-ئەو ڕزطار بوونەی کە کتێبی ثیرۆز باسی لێوە دەکات ڕزطاربوونێکی طشطیر نیە عیسای مەسیح (ڕووناکی ڕاستەقینەیە کە هەموو مرۆظێك ڕووناك دەکاتەوە، بەلاَم ئەوە مانای ئەوە نیە کە ڕزطاری دەدریَ بەهەموو کەس.ئایەتەکانی یوَحەننا 1: 9 و 1 تیمۆساوس 2: 4 و 1 تیمۆساوس 4: 10 و تیتۆس 2: 11 و 2ثەترۆس3: 9 باس لە ڕزطاربوونی جیهان ناکەن!.بەلَکو لێرەدا مەبەست ئەوەیە کە خوداوەند عیسای مەسیح ڕووناکی ڕوحی دەدات بەهەر کەسێك کە نامەی ئینجیل دەبیستیَ.بەمانایەکی تر خوداوەند ئیسای مەسیح برِێکی دیاری کراو لە تێطەیشتنی ڕوحی دەدا بەسەرجەم ئەو کەسانەی نامەی ڕزطار بوون دەبیستن.بەلاَم بەداخەوە زۆربەی ئەوانەی نامەی ئینجیل دەبیستن بەشێوەیەکی باش بەدەنطیەوە ناضن.لەو ئایەتانەی سەرەوە دەبینین کە جیهان ئیسای مەسیحی نەناسیوە و قبولَی نەکردووە (یوَحەننا1: 10-11) هەر ضەندە زۆرێك ئەم ڕووناکیەیان وەرطرت، بەلاَم تائێستاش تاریکییان ثێ باشە.ئەوانە ڕووناکیەکە وەردەطرن بەلاَم قبولَی ناکەن (بڕواننە یوَحەننا3: 19- 21) هەروەها ئەو کەسانەی جارێك بە ڕووناکی باوەڕ هێنان بوونە مەسیحی و دواتر هەلَطەڕانەوە، ئەستەمە بطەڕێنەوە بۆ تۆبەکردن (بەهەر کەرەستەیەکی مرۆظیی) (عیبرانیەکان 6: 4- 8؛ مەرقۆس10: 27).

2-ثێویستە ڕزطار بوون قبولَ بکریَ.واتە باوەڕی ثێ بهێنریَ.
أ) قبولَکردن ثابەندبوون بەکردەوە دەطەیەنیَ:
تاریکی لە ڕووناکی تێنەطەیشتووە (ئیسای مەسیح) (یوَحەننا 1: 5) جیهانیش عیسای مەسیحی نەناسی (یوَحەننا 1: 10) هەروەها ئەوانەی تایبەت بوون بەخۆی (طەلی ئیسرائیل) قبولَیان نەکرد.(یوَحەنا 1: 11) سەرەڕای ئەوەش هەر کەسێك عیسای مەسیحی قبولَکرد واتا باوەڕی ثێهێنا مافی ئەوەی ثێدان کە ببن بەرِۆلَەی خودا (یوَحەننا1: 12) بەم شێوەیە ڕزطاربوون بە توندی بەعیسای مەسیحەوە بەندە (یوَحەننا 14: 6 ؛ کردار 4: 12 ، 1 یوَحەننا 5: 11) و بۆ ئەوەی مرۆظ ڕزطاری ببیَ ثێویستە دان بەوەدا بنیَ کە عیسای مەسیح ڕزطارکارەو لە دلَ و ذیانیدا قبولَی بکات و ثابەند بێت بە عیسای مەسیح و ئەو ڕزطاریەی کە بەمردن و هەستانەوەی بەدەستی هێنا.ئەمە مانای باوەڕ هێنانە بە عیسای مەسیح.
ب) قبولَکردن هەموو کەس دەطرێتەوە:
ئایەتی یوَحەننا 1: 12 بەمانای ووشە دەلَیَ (بەلاَم هەموو ئەوانەی قبولَیان کرد... مافی ئەوەی ثێدان کە ببن بەرِۆلَەی خودا) هەرضەندە جیهان و نەتەوەی یەهودی ڕزطارکاریان ڕەتکردەوە، بەلاَم کەسانێکی زۆری یەهودی و جیهان قبولَیان کرد.ووشەی (هەموو) هەمان مانای ووشەی (هەموو) لە یوَحەننا3: 16 دەطەیەنیَ طرنط نیە ئەطەر مرۆظ یەهودی بێ یان لەنەتەوەیەکی تر (نا یەهودی).خەلَکی بەخششی ڕزطاری بەدەست دەهێنن بەبیَ لەبەرضاوطرتنی ڕەطەز و نەتەوە

3-ڕزطاربوون مرۆظ دەکات بە ڕۆلَەیەك لە ڕۆلَەکانی خودا:
أ) مانای (ثێبەخشینی ماف) دەکریَ ووشەی یۆنانی بە ووشەی کوردی (ماف) وەربطێرِدریَ.زۆر جار یەهودیەکان شانازیان بەمافە میراتەکانیان دەکرد و خۆیان بە (نەوەکانی ئیبراهیم) ناو دەبرد (یوَحەننا8: 33) جولەکەکان و نیقۆدیمۆس باوەڕیان وابوو کە لەبەردەم خودا مافی ڕوحیان بەدەست هێناوە بەهۆی جەستە و بایۆلۆجیەوە.بەلاَم هیض مرۆظێك ناتوانیَ ببیَ بەرِۆلَەی خودا بەهۆی ئەو ڕەطەزەی لێوەی هاتووە (ڕۆما 9: 6- 9) ئەو مافەی کە مرۆظ وا لێدەکات ببیَ بەرِۆلَەی خودا باوەڕهێنانیەتی بە عیسای مەسیح، واتا عیسای مەسیح لە دلَ و ذیانیدا قبولَبکات و ثابەند بێت ثێوەی.
ب) ڕۆلَەکانی خودا:

مرۆظ بەرێطای طرتنة خۆ دەبێتە رِۆلَەی خودا (ئەفەسۆس1:5) بەراوورد رۆما8: 15 هەروەها بەرێطای نویبوونەوە دەبێتە کورِی خودا (یۆحەننا1: 13؛ بەراوورد رِۆما8: 16) هەرضی ثۆلَسی نێردراو و یۆحەنای نێردراوة رِزطاری ثەیوەندی نیة بە لەدایك بوونی کەسێك لە خێزانێکی سەر بەئاینێکی دیاریکراو یان خێزانێکی باوەرِدار. بەلَکو رِزطاری ثەیوەندی توندی بە نویَ بوونەوە و لەدایك بوونی دووەمەوە هەیة.خودای ثیرۆز ئەو ذیانة نوییَة دەدات بە باوەرِداران و وایان لێدەکات لەسەر شێوەی ئەو بن.مرۆظ نابێ بەکورِی خودا لەرێطای ثەیوەندی خوێن و خزمایەتی (بروانن‌ة رِۆما 9: 6- 9 هەروەها نابێ بەکورِی خودا بە ئارەزووی جەستەیی، بەمانایەکی تر مرۆظی هەلَة بەبریار و ئارەزوو هەولَی خۆی نابێتە کورِی خودا.
بروانە رِۆما 8 : 7- 8 وە رِۆما 9: 14- 18 وە رِۆما 9: 10- 13 بەم شێوەیة هیض مرۆظێك ناتوانێ ببێ بەکورِی خودا ئەطەر لەخودا نەبێ (یۆحەننا1: 13 ؛ بەراوورد یۆحەننا 3: 3- 8

ج) دەبنة کورِی خودا:
مؤظ دەبێ بە رِۆلَەی خودا لەو ضرکة ساتەوە کە باوەرِ بە خوداوەند عیسای مەسیح دەهێنێ.لەو ضرکة ساتەوە کە رِۆحی خودا تیایدا نیشتة جێ دەبێ ئەم مرۆظة دەبێ بە رِۆلَەی خوداو دەضێتە ئاشایەتی خوداوة.لەبەرئەوە کاتێك یۆحەننای نێرداو لە ئینجیلی یۆحەننا (1: 12دەلَێ باوەرِدار مافی دراوەتێ کە ببێ بەکورِی خودا ئەوا ئاماذة بۆ ئەوە ناکات کە لەداهاتوودا ببێ بەرِۆلَەی خودا بەلَکو ئاماذة بۆ مافی ئەو کەسة دەکات کە دەبێ بە رِۆلَەی خودا بەمانای ووشة، واتا بە رِۆحی ثیرۆز بەتەواوی و بەجەستەیەکی نوێ.رِزطاربوون دەست ثێ دەکات کە مرۆظ باوەرِ دەهێنێ بەلاَم بەتەواوی کاملَ نابێ تا رِۆذی هەستانەوە لە مردن.هەروەها مرۆظ دەبێتە رِۆلَەی خودا کاتێك لەدلَ و ذیانیدا مەسیح قبولَ دەکات.ئیتر لەوە بەدواوة دەبێتە کورِی خودا ئەو مافانەشی بەهەموو مانای ووشة دەبێ، بەلاَم هاتنة دی تەواوی ئەوە بەهاتنی دووەمی مەسیح رِوودەدات بەشێوەیەك کە طیانی باوەرِدار بەتەواوی ثیرۆز دەبێ و ئەو جەستة شکۆدارة نوییَة بەدەست دەهێنێ کە خودا بەلَێنی ثێداوە بێطومان مرۆظ بەدرێذای ذیانی لەسەر زەوی لەطەشتی پ‌یرۆزیدا بەردەوام دەبێ.بەردەوام دەبێ لە طۆرِان بۆ ئەوەی زیاتر نزیك بێتەوە لەو وێنەیەی کە لە بنەرِەتدا خودا لەسەری دروست کردووە.(1 یۆحەننا 3: 1-3)
ثوختة: طۆرِان لەکەسێکی هەلَة و طوناهبارەوە بۆ کورِێك لە کورِەکانی خودا لەلایەکەوە کتوثرِ رِوودەدات و بەشێوەیەکی ثلەثلة لەلایەکی ترەوە.ئێمەش دەبین بەکورِی خودا لەو ضرکة ساتەوە کە رِۆحی خودا دێتة ناومان.بەلاَم ئەم طۆرِانة کاملَ نابێ تا لەداهاتوودا خوداوەند عیسای مەسیح رِووبەرِوو دەبینین

ب) لەبەرکردن و ثێداضوونەوە
1-ئایەتی کتێب لەسەر کارتێکی نوێ یان لەسەر دەفتەری تێبینی بضوك بنووسة.
2-ئایەتی کتێبی بەشێوەیەکی رِاست لەبەر بکة.رِزطاربوون بەباوەرِ یۆحەننا 1: 12
3-ثێدابضۆوە /طروثەکة دابەش بکة بۆ طروثی دوانی و با هەر کەسێك دلَنیا بێت کە هاورِێکەی ئەو ئایەتەی دوایی بە رِاستی لەبەر کردووة.

5	وانەی کتێب (70 خولەك) رِابەریکردنی کلَێسا 1 ثەترۆس 5:1-7

رِێطای (ثێنج هەنطاوەکەی خوێندنی کتێبی ثیرۆز) بەکار بهێنة بۆ خوێندنی 1 ثەترۆس5: 1- 7 بەیەکەوە.ئەمەش لە خوێندنەوەی کتێبی ثیرۆز قولَکردنەوەی تێطەیشتنمانة لەوەی کتێبی ثیرۆز دەربارەی رِابەریکرنی کەن‌یسە فێرمان دەکات.دەبینیت ووشەی یۆنانی (presbuteros) بەشێوەی (تاك) و ووشەی یۆنانی(presbuteroi) بەشێوەی (کۆ) مانای ثیرانی کلَێسا دەطەیةن.بەلاَم ووشەی یۆنانی(episkopos) بە شێوەی تاك و ووشەی یۆنانی(episkopoi) بە شێوەی (کۆ) مانای (ضاودێر) یان (ضاودێرەکان) دەطەیةنێ هەروەك ووشەی یۆنانی (بەشێوەی تاك) ووشەی یۆنانی بە (شێوەی کۆ) مانای شوان یان شوانەکان دەطەیةنێ بەلاَم ووشەی یۆنانی (episkopeo) (یەك ثەترۆس5: 2 مانای ضاودێری بکەن دەطەیةنێ.بەلاَم ووشەی یۆنانی(poimsno) (کردار 20: 28 ؛ 1 ثەترۆس 5: 2) هەمان مانای ضاودێری بکەن دەطەیةنێ.

هەنطاوی 1 : بخوێنەوە.
بخوێنەوە:با بەیەکەوە 1 ثەترۆس 5:1-7 بیخوێنینەوە
با بەنۆرە بخوێنینەوە بەشێوەیەك کە هەر کەسەو ئایەتێك بخوێنێتەوە تا دەطەینة کۆتای برِطەکة.

هەنطاوی 2 :
بیربکەوە:ئەو رِاستیة ضیة کەلات وایة لەم برِطة کتێبیەدا بۆ تۆ طرنطة؟
یان:ئەو رِاستیة ضیة بر ئەقلَ و دلَت کەوتووە لەم برطة کتێبیەدا؟
تۆماربکە: رِاستیەك یان دوان ئاشکرا بکة کە تێیان دەطەی.بیریان لێبکەوە و بیرکردنەوەت لە دەفتەرەکەتدا بنووسة بەشداری بکة (دوای ئەوەی ئەندامانی طروثەکة هەندێك کات لەبیرکردنەوە و نوسین بەسەر دەبەن بەشداری بە بە بیرۆکەکانت بکەن).
با بەنۆرە بەشداری بکەین لەو شتانەی کەهەر یەکێك ئاشکرای کردووە.(ئەمانەی دێن نموونەن لەسەر بەشداریکردنی هەندێك کەس لەو شتانەی ئاشکرایان کردووە.لەبیرت بێ لەهەر طروثێکی بضوکدا ئەندامانی طروث بە شتی جیاواز بەشداری دەکەن و مەرج نیة هەمان شت بن.

(دۆزینەوة) ئاشكراكردنی 1: ڕاستی طرنط لای من ئەو ڕاستیة ڕاطەیەندراوەی ئەو دوو ئایەتەی 2 و 3.دەبینین ثەترۆس نێردراو سیَ ووشة بەكار دةهێنێ بەمانای ((ثیرەكان)) (بەیۆنانیpresbuteroi) (كردار 17: 20 ؛ 1تیمۆساوس 17: 5) و ((شوانەكان)) (لەكرداری یۆنانیpoimano) و ((ضاودێرەكان)) (لەكرداری یۆنانیepiskopeo)وەرطیراون.ئەم ڕاستیەش دووشت دةطەیەنێ.

أ) ڕیزبەندیەكی قوضەكی (هەرەمی) بۆ ڕابەری كردنی كلَیسا لە ثەیمانی نویَدا نەبووة.

ب) كلَیسای ثەیمانی نویَ لة ذێر ڕابەری (یان ضاودێری) یەكێكدا نەبووة بەلَكو لەذێر ڕابەری ئەو كۆمەلَة ثیاوەدا بوون كة ثێیان دةووترێ((دەستەی ثیران)) یان ((كۆمەلَەی ثیران)) (بەیۆنانیpresbuterion) (1 تیمۆساوس 4: 14) ئەو ثیرانة بة ئەركی ضاودێران و شوانەكان هەلَدەستن (كردار20: 28 ؛ 1 ثەترۆس5: 2 بەم شێوەیة ڕابەری تایبەتمەندیەك نیة بدرێ بة كەسێك بەلَكو ئەركێكة هەمووان تێیدا بەشدارن ئەوانەی ثێیان دةووترێ (ثیران)).

ج) هەرضەندة ووشەی ((ثیر))(بەیۆنانی)لة زمانی یۆنانكۆندا ئاماذةیة بۆ كەسێكی بەسالاَضوو و خاوەن ئەزموون و شارەزایی لة ذیاندا بەلاَم لة ثەیمانی كۆن و نویَدا بۆ ئەم مانایة بەكارنەهێنراوة ووشەی ((ثیر)) لة ثەیمانی كۆندا (دەرضوون 18: 13- 26 ذمارة11: 16- 17 ؛ ووتەكان 1: 9- 18 ئاماذةیة بۆ ئەو كەسەی كة ثۆستێكی سەركردایەتی هەیة لەناو طەلی خودا (ئیسرائیل) لة ثەیمانی كۆندا.

هەروەها ووشەی ((ثیر)) لة ثەیمانی نویَدا (كردار 20: 28 ؛ 1 تیمۆساوس 5: 17 ؛ تیتۆس 1: 5- 6 ؛ 1 ثەترۆس 5: 1- 4 ئاماذةیة بۆ كەسێك كة ثۆستێكی سەركردایەتی هەیة لەناو طەلی خودا (كلَیسا) لة ثەیمانی نویَدا.

لة هەردووك بارەكەدا ئەو ثیاوانة سیفەتی دیاریكراویان هەبوو وة بەرثرسیارێتی دیاریكراویان لة ئەستۆدا بوو بۆ ئەوەی بتوانن خزمەتی خەلَكی بكەن:

لەبەرئەوة ئەطەر لة ئێستادا طەنجێك ئەو سیفەتانەی تێدا بێت كة لة كتێبی ثیرۆزدا هاتوون دةكرێ ببێ بة ((ثیر)) (وەك ثۆستێكی سەركردایەتی كلَیسا لەم حالَەتەدا) (كردار 14: 21- 23 ؛ 1 تیمۆساوس 3: 6- 7 و 1 تیمۆساوس 4: 12بەم شێوەیة ووشەی ((ثیر)) مەرج نیة ئاماذة بێت بۆ بەسالاَضوون، بەلَكو ئاماذةیة بۆ ثیاوێكی ثێطەیشتووی ڕوحی و ئامادة بۆ ڕۆلَێكی ڕابەری و خزمەتكردن لة كلَیسا.

ئاشكراكردن 2: ڕاستی طرنط لای من ئەو ڕاستیة ڕاطەیندراوەیة لة ئایەتی 1: كة دەبینین ثەترۆسی نێردراو بەیەكێك لة ثیرەكانی كلَیسا خۆی ناو دةنێ.نێردراوانی مەسیح كەسی تایبەتی و جیاواز بوون كة خودا ئەركی طرنطی جیاوازی لة كلَیسا و جیهاندا خستۆتة ئەستۆیان.كلَیساكانی یەكەمیان ضاند لەناو یەهود و سامیرة و نەتەوەكاندا.سەرەڕای ئەوەش هەتا ثەترۆسی نێردراو سەردانی كلَیسای ناوخۆی دةكرد وەك ثیرێك هەلَسوكەوتی دةكرد.خۆی ملكەضی ئەو ڕێنماییانة دةكرد كة خۆی كلَیسای دةكردن دەربارەی ((ثیران)) بەمانایەكی تر ثەترۆس خۆی بەزل نەدەزانی بەسەر هیض كلَیسایەكی ناوضەیی یان ثیرەكانی تردا.

هەنطاوی 3 : هەندێك ثرسیار بخة ڕوو
بیربكەوة/ئەو ثرسیارة ضیة كة ئارەزوو دةكەیت بیخەینة ڕووی ئەم طروثة دەربارەی ئەم بڕطة كتێبیة.با هەولَبدەین كەهەموو ئەو ڕاستیة ڕاطەیەندراوة تێبطەین لة 1 ثەترۆس 5:1-7 و ثرسیار بكەین دەربارەی ئەو شتانەی تێی نەطەیشتووین.
تۆماربكة/ئاطاداری دارِشتنی ثرسیارەكەت بة ڕوونترین شێوة.ثرسیارەكەت لة دةفتەرەكەتدا تۆماربكة.
بەشداری بكة/(دوای ئەوەی كة ئەندامانی طروث هەندێك كات لەبیركردنەوة و نوسین بەسەر دەبەن داوا لەهەر یەكێك بكة ثرسیارەكەی بەشداری ثێ بكات.
تۆماربكة/(دوای ئەوة هەندێك لەم ثرسیارانة هەلَبذێرة و هەولَبدة وەلاَمیان بدەیتەوة لة ڕێطای طفتوطۆكردنی بەیەكەوة لة طروثەكەتدا.
(ئەوانة دێن نموونەی ضەند ثرسیارێكن كة لەوانەیة هەندێك لة ئەندامانی طروث بیخەینەڕوو لەطەلَ هەندێك تێبینی بەسوود بۆ بەڕێوەبردنی طفتوطۆ لەسەر ثرسیارەكان.

ثرسیاری 1: ڕابەری ڕەهای كلَیسا كێیة؟
تێبینی/خوداوەند ئیسای مەسیح دةلَێ لة مەتا 16: 18 (لەسەر ئەم بەردة كلَیساكەم دادەمەزرێنم).

أ) عیسا خاوەنی كلَیسایة:
عیسای مەسیح دەربارەی كلَیسا دةلَێ ((كلَیساكەم)) ئەمەش مانای ئەوەیة كلَیسای جیهان و كلَیسای ناوضة لة جیهاندا سەر بة ڕابەرو ئەندامەكانی نیة بەلَكو سەر بة خوداوەند عیسای مەسیحة.عیسای مەسیح كلَیسای بة خوێنی خۆی كڕی (كردار20: 28)
ب) عیسا دامەزرێنەری كلَیسایة:
سەرەڕای ئەوەش مەسیحی خوداوەند ووتوویەتی ((ڕۆلَەی من كلَیساكەمة)) ئەمەش مانای ئەوەیة كة نێردراوان و ڕابەرانی كلَیسا و خزمەتكاران بەخۆیان كلَیسای ناوضة دانامەزرێنن.مەسیحی خوداوەند كلَیساكەی دادەمەزرێنێ لەو كەسانەوة كة بەكاریان دةهێنێ.لەبەرئەوة بەبێ عیسای مەسیح ناتوانین هیض كارێك بكەین كة نرخی یەكجاری هەبێ (بڕواننة یۆحەننا15: 5).
ج) عیسا سەری كلَیسایة:

لە ئەفەسۆس1: 22 دەخوێنینەوە کە خودای باوك عیسای مەسیحی کردووە بەسەری هەموو شتێك لە بوونەوەردا.لەبەرئەوە بۆ هیض کەس نیە لەم جیهانەدا ئەم شوێنە وەربطرێ بەتەنها مەسیح سەرۆکی ضاودێرانی کلَێسای جیهانە.(1 ثەترۆس 5: 4) هەروەها هەر خۆی بەتەنها ضاودێر و شوانی ئێمە و قەشەیە بەسەرمانەوە (1ثەترۆس 2: 25) بەم شێوەیە عیسای مەسیح دامەزرێنەری کلَێسا و خاوەنیەتی سەرۆکیەتی لە ئێستاو تا کۆتایی.ئەو رِابەری رِەهای یەکجاری کلَێسایە.

ثرسیاری 2: کێن ئەوانەی رِابەری سەرەکی کلَێسان؟
أ) نێردراوانی عیسای مەسیح کلَێسای مێذوویيان دامەزراند.
نێردراوەکان بوون بە نامەی ئینجیل ووتار و ئامۆذطارييان دەدا بە یەهود، بە شێوەیەك کە کلَێسای ناوضەی یەکەم لە نێوان یەهود دامەزرێنرا (کردار 2: 14 ، کردار 2: 37- 42 بەبێ نێردراوەکان هیض نەدەکرا کاتێك کلَێسای ناوضەی یەکەم لەنێوان سامریەکان دامەزرا (کردار 8: 14- 17 ؛ بەراوورد کردار 9: 31) لە کۆتاییدا نێردراوەکان دەستیان کرد بە مزطێنیدان وئامۆذطاری و ووتار بۆ نەتەوەکان و کلَێساکانی یەکەم لە نێوان نەتەوەکان دامەزرا.(لە قەیسەریە – کردار بەشی10-11 وە لە طەشتی مزطێنیدانی یەکەمدا کە ثۆلَس ثێی هەستا – کردار بەشی 13-14)

ب) نێردراوانی عیسای مەسیح رِابەری سەرەکی بوون بۆ کلَێسا.
کتێبی ثیرۆز دەلَێ کە کلَێسا لەسەر بناغەی نێردراوان و ثێغەمبەران دامەزراوە (ئەفەسۆس2: 20) نێردراوان یانزە قوتابیەکەی عیسای مەسیحن سەرباری ثۆلسی نێردراویش.خوداوەند عیسای مەسیح خۆی هەلَیبذاردوون و بانطی کردوون و ناردوونی بۆ ئەوەی ببن بەشایەت بەسەر مردن و هەستانەوەی.(رِەتکردنەوەی بانطەواز بەبێ یاخیبوون ناکرێ بۆیە ثێویستە طوێرِایەلَی بانطەوازی خودا بکرێ).بەم شێوەیە نێردراوان هەستان بە ضاندنی کلَێسا مێذوویەکان لە نێو یەهودی و سامریەکان و نەتەوەکان، بەلاَم ثێغەمبەران (واتا مذدە بەخشان و هاندەرانی وەك تیمۆساوس و تیتۆس و سیلا) یارمەتی نێردراوەکانیان دەدا (کردار 15: 32)؛ بەراوورد ئەفەسۆس 2: 20 ئەم نێردراو یاریدەدەرەکانیان هەستان بە دامەزراندنی رِابەرە سەرەکیەکانی یەکەم بۆ کلَێساکانی ناوضەیی و وایان لێهات لەناو کلَێساکانی جیهاندا بە ((ثیرەکان)) دەناسران.ئەم نێردراوانە جێطرەوە نەبوون لەبەرئەوەی بەثێی ئەوەی لە (کردار1: 21- 22) دا هاتووە کەسی وانە بوون کە سیفەتی ثێویستیان هەبێ.بەم شێوەیە نێردراوان رِابەرە سەرەکییەکانی کلَێسا بوون (بەراوورد بینین 21: 14)هەستان بە دامەزراندنی کلَێساکانی یەکەم لەناو ئەو کۆمەلَەسەرەکییانەی باسکراون لە کتێبی ثیرۆزدا: یەهودیەکان(ئەوانەی سەر بە ثاشانشینی کۆنی باشور بوون کە ثێی دەووترا ثاشانشینی یەهوزا) و سامریەکان (ئەوانەی طەلێکی تێکەلَە بوون لە یەهود و بێطانەکان کە دانیشتوانی ثاشانشینی باکوور بوون کە ثێی دەوترا((ثاشا نشینی ئیسرائیل))) و نەتەوەکان (کە سەر بەناوضەی فراوانی دەرەوەی بازنەی طەلی خودا بوون لە ثەیمانی کۆندا. (کردار1: 8)
ج) نێردراوانی عیسا وەك ثیران کاریان کردووە لە کلَێسا ناوضەییەکان:
لە 1ثەترۆس5: 1 ثەترۆسی نێردراو خۆی بە ((ثیر)) ناو دەبا.کاتێك ثەترۆس ووتاری ئامۆذطاری بە ئینجیل دەدا بۆ ئەوانەی مەسیحی نەبوون و کلَێسای ناوضەیی یەکەمی لەناو یەهود سامری و نەتەوەکان دامەزراند و هەندێك لە نامەکانی ثەیمانی نوێ ی نووسی وەك نێردراو هەموو ئەم کارانەی کرد.کاتێك لە کلَێسا ناوضەیەکاندا ذیاو خزمەتی تێدا کردن، ئەمەی وەك یەکێك لە ((ثیرەکان)) کرد. (1 ثەترۆس5: 1)هەروەها نێردراوەکانی تریش وەك ثیر کاریان کردووە (بەراوورد کردار 6: 2- 4 ؛ 2 یۆحەنا 1 3)بەلاَم ئەرك و بانطەوازی سەرەکییان کردە قوتابی نەتەوەکانی ترو ضاندنی کلَێسای ناوضەیی زیاتر بووە، هەر خێرا هەستان بە دیاریکردنی هەندێك ثیاوی ناوضەیی بۆ ئەوەی ببن بە ثیری کلَێسا ناوضەییەکان (کردار 14: 23 ؛ تیتۆس 1: 5)

ثرسیاری 3: ئەو رِابەرانە کێ بووە کە لە کلَێسا دامەزرێنران؟
تێبینی/
أ) ثیرەکان لەناو جولەکە:
لە کتێبی ثیرۆزدا دەربارەی دیاریکردنی نێردراوان دەخوێنینەوە (مەرقۆس 13: 3-19) و دیاریکردنی خزمەتکارانی کلَێسا (کردار6: 1- 7) بەلاَم دەربارەی دیاریکردنی ثیرەکان لە کلَێساکانی ناو یەهود شتێك ناخوێنینەوە.شێخەکان لەناو کلَێسای ئورشەلیم یەکەمجار لە کردار11: 30 باس دەکرێن.دواتر لە کردار15: 2 دەربارەیان دەخوێنینەوە.بەلاَم دەربارەی دیاریکردنیان لە هیض شوێنێکی کتێبی ثیرۆزدا ناخوێنینەوە.هۆی ئەمەش دەطەرِێتەوە بۆ ئەوەی کە ثۆستی یان ثلەی ((ثیر)) تاکە ثلەی سەرەکی بەردەوام بوو لە کلَێساکانی ناو یەهودا.ثیرەکان هەمان رِابەری فەرمی بوون بۆ طەلی خودا لە ماوەی ثەیمانی کۆندا.ثیرەکانی یەهود یان ثیری هۆزەکان بوون یان شتی لەو بابەتە لە کۆمەلَطای یەهودیدا.طەل خۆی ئەمانەی هەلَبذاردووە.(دەرضوون 3: 16 ذمارە 11: 16- 17 ووتەکان 1: 9- 18 کاتێك نێردراوان هەستان بە دامەزراندنی کلَێساکانی یەکەم لەناو یەهوددا ثیرەکانی طەل لە ثلە و ثۆستەکانی خۆیاندا وەك ثیر مانەوە لە ذێر سایەی سیستەمی نوێدا بێ ئەوەی بە فەرمی دابمەزرێنرێن.بەمەش ئەو هۆیە بوو لە قسەکردن لەسەر دامەزراندن و دیاریکردنی ثیرەکان لە کرداری نێردراوان.
ب) ثیرەکان لەناو نەتەوەکاندا:
لێرەدا دەبینین کە کرداری نێردراوان بە درێذی باس لە دیاریکردنی ثیرەکان دەکات لە کلَێساکانی نەتەوەکان، ئەمەش لەبەرئەوەی لە بنەرِەتدا لەناو نەتەوەکان ثیر نەبوون.بەم شێوەیە نێردراوان (یان یاریدەدەرەکانیان) ئەوانەی کلَێساکانیان دامەزراند هەستان بە دامەزراندن و دیاریکردنی ثیرەکان لەهەر کلَێسایەك (کردار 14: 23 تیتۆس 1: 5) ووشەی ((دیاریکردن)) بەمانای ووشەی مانای (هەلَبیذارد بەبەرزکردنەوەی دەست) دەطەیەنێ

بەلاَم لێرەدا ناكرێ ئەم مانایە بطەیەنێ.بەم شێوەیە مانای سادەی مەبەست لێرەدا ئەوەیە لە ثۆلس و سیلا (لەم ڕوداوەدا) خەلَكیان هەلَبذارد بۆ ئەوەی ببن بە ((ثیر)) بەلاَم بەبێ دیاریكرنی شێوازی هەلَبذاردن یان دیاریكردن، لەبەرئەوە بەهەلَەدا ناضین كە وایدابنێین كە دیاریكردنی ئەم ثیرانە هەمان شێوەی ثێشووە كە لە (كرداری نێردراوان) دا هاتووە كاتێك هەستان بە هەلَبذاردنی حەوت خزمەتكاری كلَێسا و دواتر نێردراوەكان هەستان بە دیاریكردنیان بە شێوەیەكی فەرمی (كردار 6: 5- 6) لە هەموو ئەمەدا دەبینین كە ثیرەكان ڕابەری دیاریكراو بوون بۆ كلَێسا (تیتۆس1: 5)دەستەی ثیران (یان كۆمەلَەی ثیران) لە ڕابەرە فەرمییەكان ثێك دێت بۆ هەموو كلَێسایەكی ناوضەیی (تیمۆساوس).

ثرسیاری 4: ئایا ڕابەری تر هەبوون لە ثیرەكان بەرزترین لە ماوەی ثەیمانی نوێدا؟
تێبینی/
أ) ثیرەكان دەسەلاَتی یەكسانیان هەبوو، بەلاَم بەكاری جیاواز هەلَدەستان.هەندێك لە ثیرەكان كاروباری كلَێسایان بەڕێوە دەبرد و بەلاَم هەندێكی تریان ووتار و فێركاریان ثێشكەش دەكرد (1 تیمۆساوس 5: 17) هەرضەندە بەكاری جیاواز هەلَدەستان لە كلَێسای ناوضەیدا، بەلاَم بەیەكەوە دەستەی ثیران یان كۆمەلَی ثیرانیان ثێك دەهێنا.لە زمانی یۆنانیدا (persbuterion-1 تیمۆساوس4: 14).یەكێك لەو كارانەی كە ثێویستە بیزانین ئەو جوداكارییەی كە لە كاتی ئێستادا لەنێوان ئەو ڕابەرانەی كلَێسادا ڕوو دەدات كە لە كۆلێذەكانی لاهوتدا مەشقیان ثێدەكرێ لەطەلَ ڕابەریانی تری كلَێسا (علمانییەكان) ثێشتر نەبوو.هەروەها جوداكاری نێوان ضاودێرانی فەرمی كلَێساكان (دیاریكراوە فەرمییەكان) و ڕابەرە علمانییەكان ئەو كات نەبوو، ضونكە ئەو كات هەمووان وەك ڕابەرانی كلَێسا دیاری دەكران و دەكرانە قوتابی (كردار 14: 21- 23)

ب) ثیرەكان لە ئەنجومەنی ثیرانی كلَێسا سەرثەرشتی یەكتریان دەكرد.
بەثێی (كرداری نێردراوان)20: 17 – 28 دەبینین كە ثۆلسی نێردراو ثیرەكان ڕادەسثێرێ (لە زمانی یۆنانیداpresbuteroi وە لەزمانی ئینطلیزیدا priests یانelders وە لەزمانی عەرەبیدا: ثیرەكان) كلَێسا لە ئەفەسۆس كە تەنها ضاودێری باوەڕداران نەكەن وەك ضاودێر (لە یۆنانیداepiskopoi و لە ئینطلیزدا bishopsیانsupervisors و لە كوردی ضاودێر) بەلَكو ضاودێری یەكتریش بكەن.ئەمە ثیشانمان دەدات كە ثیرێك نیە لەسەرووی ثیرەكانی تری كلَێساوە بێت لە ثلەدا یان دەسەلاَتدا.هەموو ثیرەكان سەرثەرشتی یەكتری دەكەن.هەروەها بەلَطەیەك لە كتێبی ثیرۆزدا نیە لەسەر بوونی ڕابەری بالاَ لە ثیرەكانی كلَێسای ناوضەیدا لەكاتی ثەیمانی نوێدا.ئەو جودا كارییەی ئێستا (قەشە سەرثەرشتی هەموو ڕابەرەكانی تری كلَێسا دەكات) لە ثەیمانی نوێدا نەبوو.

ج) دیوانی (مەجمەع) ی ئورشەلیم ئەنجومەن یان دیوانێكی بەرزتر نەبوو لە ئەنجوومەنی ثیرانی كلَێسا.
بەثێی ئەوەی لە كردار 15: 1- 22 دا هاتووە دیوانی ئورشەلیم بریتیە لە كۆبوونەوەیەك كە وەفدێكی باوەڕدارانی كلَێسای ناوضەیی نەتەوەیی لە ئەنتاكیة (لە سوریا)و ڕابەرانی كلَێسای ناوضەیی لە ئورشەلیمی لە یەهودیة و نێردراوان لەخۆ دەطرێ.مەبەست لە بەستنی ئەم كۆبوونەوەیە یەكلاكردنەوەی ثرسی یەهود (لەناوضەی یەهودیة) بوو.ئەوانەی كە باوەڕیان بە مەسیح هەبوو دواتر هاتن بۆ لای باوەڕداران لە نەتەوەكان لە ئەنتاكیة و فێریان كردن كە ناتوانن ڕزطاریان ببێ ئەطەر بەثێی شەریعەتی موسا خەتەنە نەكرێن.بەم شێوەیە ئەو كۆبونەوەی لە ئورشەلیم بەسترا نوێنەرانی هەموو كلَێسا ناوضەییەكانی لەخۆ نەطرتبوو.هیض ڕۆذێكیش هیض دەسەلاَتێكی بەسەر كلَێسا ناوضەییەكانی تردا نەبوو.هیض ڕۆذێكیش دەسەلاَتی بەسەریاندا ثیادە نەكردووە.تەنها بەلَطەیەك لە كتێبی ثیرۆزدا نیە لەسەر بوونی ئەنجومەنێك یان كۆمەلَەیەكی بالاَتر لە ثیرانی كلَێسای ناوضەیی لەسەردەمی ثەیمانی نوێدا.بەمانایەكی تر ئەو جوداكارییەی لەكاتی ئێستاماندا دەیبینین (كە كۆمەلَەیەك یان دەستەیەكی دیاری كراو سەرثەرشتی هەموو كلَێسا ناوضەییەكان و ئەنجومەن و ثیرەكانی دەكات) لە ماوەی ثەیمانی نوێدا دانەمەزرابوو.

ثرسیاری 5: ضۆن دەزانی كە ثێویستە لەسەر ثیرەكان ڕابەری سەرەكی كلَێسای ناوضەیی بن؟
تێبینی/
أ) خودا (ڕۆحی ثیرۆز) ثیرانی كردە ڕابەرانی كلَێسا.بەثێی كرداری نێردراوان 20: 17- 28 ثۆلَسی نێردراو ناردرا بۆ ئەفەسۆس ثیرەكان بانط بكات (بە زمانی یۆنانی presbuteroi) كاتێك هاتن ثێی ووتن ضاودێری خۆتان و هەموو ئەو باوەڕدارانە بكە كە ڕۆحی ثیرۆز بە ضاودێری داناون (لە زمانی یۆنانیepiskopoi)بۆ ئەوەی ضاودێری(لە یۆنانی poimano)كلَێسای خودا بكەن كە بەخوێنی خۆی كڕیویەتی.بەو شێوەیەش ثەترۆسی نێردراو ثۆلسی نێردراو ڕێنمای دەكات كە ثیرانی كلَێسا بەیەكەوە ڕابەری كلَێسای ناوضەیین هەروەك ضۆن ثەترۆسی نێردراو كردی، ثۆلَسی نێردراو وەسفی ئەركەكانیان دەكات و دەلَێ(ضاودێران)و (شوانەكان) بەم شێوەیە بە ڕوونی ثیشانمان دەدات كە ئەوەی ثەیوەندی بەدەستەواذەكانەوە هەیە ووشەكانی (ثیرەكان) و(شوانەكان)و (ضاودێران) بەنۆرە بەكاردەهێنرێن لە ثەیمانی نوێدا بۆ ئامادەكردن بۆ ئەو كەسانە.
ب) خودا (ڕۆحی ثیرۆز) ئەركەكانی ثیرانی كلَێسای دیاری كردووە.ووشە هاوضەرخەكانی ئینطلیزی bishops قەشەكان وpriests كاهینەكان و pastors شوانەكان لە ووشە یۆنانی و لاتینیەكان وەرطیراوون كە لە كتێبی ثیرۆزدا مانای ضاودێر و ثیران و شوانەكان دەطەیەنێ.هەرضەندە ئەو ووشانە ئاماذەن بۆ ئەركەكان یان كردار لە ثەیمانی نوێدا، بەلاَم مێذووی كلَێسایی مانای تازەی خستۆتە سەر ئەم ووشانە بە شێوەیەك كە بوونەتە ئاماذە بۆ ثلەی سەركردایەتی قوضەكی(ثلە بەند لەسەرەوە بۆ خوارەوە) لە جیاتی ئەوەی ئاماذە بكەن بۆ ئەركەكان.هەرضەندە كە كلَێسا هاوضەرخەكان هەندێك كات كاری كردووە لەسەر طۆڕینی مانای ئەم ووشانەو وای لێكردوون ئاماذە بكەن بۆ ثلە بەندی قوضەكی سەركردایەتی بەلاَم ثەیمانی نوێ ئەم ووشانە بەكار

دەهێنێ بۆ ئامادەکردن بۆ کۆمەڵێك لەڕابەرەکان ئەوانیش (ثیرەکانن) ثلە بەندی قوضەکی بۆ ڕابەرەکانی کلَێسا لە ثەیمانی نوێدا نەبوو بەڵکو کۆمەڵێك ڕابەر هەبوون ثێیان دەطوترا (دەستەی ثیران) یان (ئەنجوومەنی ثیرانی کلَێسا) لەهەر کلَێسایەکی ناوضەییدا ئەو ثیرانە بەشداری بەرثرسیارێتی دەکەن لەو کلَێسایەدا ثێویستە بزانین کە ووشەی(ثیر) طوزارشت لە ثێطەیشتنی ڕوحی ڕابەر دەکات و شارەزایی فراوانی و ئەو ڕێزەی شایەنیەتی.بەلاَم ووشەی (ضاودێر) و (شوان) سروشتی ئەو کارانە دیاری دەکەن و وەسف دەکەن کە ثیر ثێی هەڵدەستێ ئێتر ثێویستە لەسەر هەموو ثیرانی کلَێسای ناوضەیی کە ضاودێر و شوان بن بۆ کلَێسای ناوضەی خۆیان بە مانایەکی تر هەموو ثیرەکان بەشدارن لە ئەرکی فێرکاری و شوانی و بەڕێوەبردن لە کلَێساکەیاندا.

ثرسیاری 6: ئەرکی یەکەمی ئەنجوومەنی ثیرانی کلَێسا ضیە؟
تێبینی/ئەرکی یەکەمی ثیران ئەوەیە کە شوانی باوەڕدارانی خودا بن بە ثێی ئەوەی ثۆلَسی نێردراو 1ثەترۆس 5: 2 دەڵێ ئەرکی ثیران ئەوەیە شوانی باوەڕداران بن و وەك ئاسەوان خزمەتیان بکەن وە بەثێی ثۆلَسی نێردراو لە کرداری نێردراوان20: 28 ئەرکەکانی ثیران هەمان ئەرکن.ثێویست ناکات قەشەو شوان هەبێ بۆ هەر کلَێسایەك بەڵکو دەستەی ثیران و ثێویستە لەسەر هەر ثیرێکی ئەنجومەنی ثیرانی کلَێسا شوان بێت و بە ئەرك و بەرثرسی شوانی هەڵسێت بەو شێوەی کە ثیرەکان شوانی باوەڕدارانی خودان ثێویستە لەسەریان کە وەك ضاودێری کلَێسایی ناوضەیی کاربکەن، هەروەك عیسا کردی شوانی مەڕن و دلَسۆز (1 ثەترۆس2: 25)ثێویستە لەسەریان خۆراك بدەن بەئەندامانی کلَێسا و بیان ثارێزن و ئاطاداریان بکەن لە ڕووی تەندروستی ڕوحی و هەرکارێك کە بۆ سوود و ضاکەی ئەوان بێت بەو ثێیەی کە ثیرەکان شوانن ثێویستە ئەرکەکانیان ثیادە بکەن نەك وەك کەسێك کار لە ثیشەیەکی دیاریکراو بکات بەڵکو وەك ئەو کەسەی خزمەتی ئەوانی تر دەکات و ڕابەرێکی ضاکەکار بێت بۆیان (1 ثەترۆس5: 3 -4) لەبەرئەوە ثێویستە لەسەر هەر ثیرێك کە ووریای ثیرەکانی تر بێت و ئاطاداری ئەندامانی کلَێسا بکات (کردار 20: 28) بەم ڕێطایە ثیران و ئەندامانی کلَیسا بەرامبەر بەیەکتری بەرثرس دەبن.هەروەها ثێویستە لەسەر ثیرەکان کە ووریای مامۆستایانی درۆزن بن (کردار20: 28- 31)و طرنطی ضاودێری و ئاطاداری و خۆشەویستی بە ڕووی ئەندامانی کلَێسادا دەربخەن.ئەوانەی ثێویستیان بە یارمەتی و خۆشەویستی هەیە (وەك.بێ دایك و باوکان و بێوە ژنان و باوەڕدارانی نوێ) هەروەها ثێویستە لەسەر ثیرەکان کە سەردانی نەخۆشەکان بکەن و لە ثێناویاندا نوێژ بکەن. (یاقوب5: 14)

ثرسیاری 7: ئەرکی دووەمی ئەنجوومەنی ثیرانی کلَێسا ضیە؟
تێبینی/ئەرکی دووەمی ثیرانی کلَێسا ئەوەیە کە بریکاری کلَێسای خودا بن. لە 1 تیمۆساوس3: 5 دەخوێنینەوە کە ثێویستە لەسەر ثیرەکان بە سیفەتی ئەوەی کە ڕێخەرت – کە مالَی خۆیان ڕێکبخەن و بەتەنط کلَێساوەبن.هەروەك ضۆن لە 1 تیمۆساوس 5: 17 دەخوێنینەوە کە ثێویستە کاروباری کلَێسا بەباشی بەڕێوەبەرن.وە لە تیتۆس 1: 7 دەخوێنینەوە کە ثیرەکان بەڕێطای ڕۆشتن لەبەردەمی کلَێسا بەڕێوە دەبەن و ڕابەر و ڕابەری باش دەبن لە هەموو شتێك.هەروەها ثیرەکان ئەندامانی کلَێسا لە هەموو ضالاکیەکاندا ئاراستە دەکەن و کەلوثەلی کلَێسا بەڕێوەدەبەن.بۆ نموونە: کۆبوونەوەکان و هەڵەتی ووتاردان و بەقوتابی کردن و بەرنامە ثەروەردەییەکان و خزمەتەکانی ترو ئەو ضالاکیانە بەڕێوە دەبەن کە کلَێسا ثێی هەڵدەستێ.ئەطەر ثیرێکی کلَێسا وەك ثێویست توانای بەڕێوەبردنی مالَ و خێزانەکەی خۆی نەبێ و کەمتەرخەم بێت لەمافەکانی ذنەکەی و ڕۆڵەکانی، ثێویستە لەسەری کە دەست لە ثلەی سەرۆکایەتی کلَێسا بکێشێتەوە بۆ ئەوەی ثێداویستی خێزانەکەی دابین بکات (1 تیمۆساوس 3: 4- 5) هەروەها ثێویستە شێوازی ڕابەریکرنی ثیرەکان دوور بێت لە ستەم و خۆ بەزلزانین و نزیك بێت لە ڕابەریکرنی بە ڕێطای نموونەی باش (1 ثەترۆس 5: 3)

ثرسیاری 8: ئەرکی سێیەمی ئەنجوومەنی ثیرانی کلَێسا ضیە؟
تێبینی/ئەرکی سێیەمی ثیران ئەوەیە کە مامۆستاو فێرکارانی ووشەی خودا بن.ئێمە لە 1 تیمۆساوس3: 2دەخوێنینەوە کە ثێویستە لەسەر ثیرەکان وەك ضاودێران کە توانای فێرکردنیان هەبێ.لە 1 تیمۆساوس 5: 17 دا دەخوێنینەوە ئەو ئەرکە تایبەتیەی کە خودا خستویەتیە ئەستۆی هەندێك لە ثیرەکان بریتیە لە ئامۆذطاری و ووتار و فێرکردن هەر وەك ضۆن لە تیتۆس1: 9 دەخوێنینەوە کە ثێویستە لەسەر ثیران وەك ضاودێر کە ثابەندی ئەو نامەیە بن کە جێطای ئەو متمانەیە کە فێری بوون بۆ ئەوەی بتوانن بە فێرکردنی دروست باوەڕداران فێربکەن و بەتوانا بن لەسەر بەزاندنی نەیاران.لێرەدا دەبینین کە ئەم ئەرکە هەموو ئەرکەکانی تری ثەیوەست بە کتێبی ثیرۆز بطرێتەوە ثێویستە لەسەر ثیران وەك مامۆستایان کە کتێبی ثیرۆز بەکار بهێنن بۆ فێرکردنی ئەندامانی کلَێسا بەهەموو مەبەستەکانی خودا (کردار20: 27)هەروەها هەموو ئەوەی کە سوودی هەیە بۆیان (کردار 20: 20) هەروەها ثێویستە لەسەریان کە فێریان بکەن ملکەضی هەموو ڕاسثاردەکانی عیسای مەسیح بن (مەتتا28: 19) هەروەها بەرثرسیارێتی ثیران ئەمانەش دەطرێتەوە: ثێویستە لەسەریان کە ووتار بە ووشەی خودا بدەن بۆ باوەڕداران و بێباوەڕیان بەبێ جیاوازی و ثێویستە لەسەریان کە ئەندامانی کلَێسا فێربکەن و هانیان بدەن و ووریایان بکەنەوە هەروەها ثێویستە لەسەریان لێکۆڵینەوە لە کاری باوەڕداری بکەن و ڕاستیەکانیان مسۆطەر بکەن و فێرکردنی ناڕاست لەناو بەرن و..... شتی لەو بابەتە.

ثرسیاری 9: ئەرکی ضوارەمی ئەنجوومەنی ثیران ضیە؟
تیبینی: ئەرکی ضوارەمی ثیران ئەوەیە کە خزمەتکاری خوداو خەڵکی بن.ئێمە لە ئینجیل مەتتا20: 25- 28 کە خوداوەند عیسای مەسیح قوتابیەکانی بانطکردووە و ثێی فەرموون ((.......................................) بەم شێوەیە کە ثیرەکان خزمەتکارانی خوداو خەڵکین ثێویستە لەسەریان کە هەموو شتێك بکەی کە سوودی خەڵکانی تری تێدایە.ئەم ئەرکە شێوازی ڕابەری و سەرکردایەتی ئووختە دەکات کە ثێویستە لەسەر ثیران کە بەکاری بهێنن ثێویستە کە شێوازی ڕابەریکردن جیاواز بێ لەو

شێوازی ڕابەریکردنەی کە ڕابەرکانی جیهان ئیادەی دەکەن ئێویستە لەسەر ئیران کە بەخۆ بەخش و دڵ طەرمیەوە خزمەت بکەن هەروەها ئێویستە لەسەریان کە بەتەواوی دوور بکەونەوە لە ستەم و خۆ بەزلزانین و نموونەی ڕابەری باشبن بۆ باوەڕداران.
لەجیاتی ئەوەی کە بەئاراستە کردنی فەرمان ڕابەریان بکەن ئێویستە لەسەریان بە نموونەی ڕابەری باش ڕابەریان بکەن وە لەجیاتی ئەوەی ضاوەڕێی خزمەتکردن بن لە ئەندامانی کڵێسا ئێویستە لەسەریان کە ئەوان خزمەتی ئەندامانی کڵێسا بکەن.

ئرسیاری 10: ئەو هەڵوێستە ضیە کە ئێویستە باوەڕداران وەریبطرن بەرامبەر ئیرانی کڵێسا؟
تێبینی/
أ) دەسەڵاتی سنووردار:
خودا دەسەڵاتی بەخشیوە بە ئیرەکان (بروانە رۆما 13: 1-2) بەڵام ئەم دەسەڵاتەیان کورت کراوەتەوە بۆ ئەو ئەرکانەی کە ئێویستە لەسەریان ئێی هەڵسن کە ئێشتر باسکران (بەراوورد کردار4: 19- 20 کردار 5: 29 سەرەڕای ئەوەش ئیرەکان خۆیان ملکەضی دەسەڵاتی خوداوەند عیسای مەسیحن.ئەمەش مانای ئەوەیە کە ئەوان لە ذێر دەسەڵاتی کتێبی ئیرۆز و طیانی ئیرۆز و دەستەی ئیرانی کڵێسا دان.بەڵام دەسەڵاتی ئەیوەست بە ڕزطارکردنی خەڵکی و طۆڕانیان و ئیرۆز کردنیان و ڕێنمایکردنیان بە ووشەی خودا و طیانی ئیرۆز و دابەشکردنی بەها ڕوحییەکان بەسەریاندا و ئەرکە دیاریکراوەکان و بانطکردنیان بۆ خزمەتی دیاریکراو هەموویان بەدەست خوداوەند عیسای و مەسیحن نەك ئیرەکان بەڵام لەسنووری ئەو ئەرکانەی خراوەتە ئەستۆیان وەك ئیری کڵێسا دەسەڵاتیان هەیە و ئێویستە لەسەر ئەندامانی کڵێسا کو ملکەضی ڕابەرایەتیان بن (1 تەسالۆنیکی5: 12عیبرانیەکان 13: 7 وە 17 وە 24)
ب) ملکەضی:
هەردووك ئایەتی (1 ئەترۆس 5: 5-6) فێرمان دەکەن کە هەڵوێستی ڕاست بەرامبەر ئیرانی کڵێسا ملکەض بوونە بۆیان بەڵام ئێویستە کە طەنجان و ئیران ملکەضی یەکتری بن.تێبینی بکە لێرە ئەترۆسی نێردراو ووشەی (هەروەها) بەکار دەهێنێ.ئەرکی یەکەمی ئیران ئەوەیە کە نموونەی ڕابەر و ڕابەری ضاك بن بۆ طەنجان و ئەرکی یەکەمی طەنجانیش ئەوەیە کە ملکەضی باشی ئیران بن هەروەها ئەرکی دووەمی طەنجان ئەوەیە کە کاریطەری ئیرۆز لەسەر ئیران جێ بهێڵن و ئەرکی دووەمیش لەسەر ئیران ئەوەیە کە ملکەضی کاریطەری طەنجان بن (بەراوورد 1 تیمۆساوس 5: 1)
ج) ساکاری:
ئەو هەڵوێستەی کە خودا لە ئەندامانی کڵێسا و ئیرانی دەوێ بەبێ جیاوازی بێ فیزییە.کەسی بێ فیز کە بەهۆی طرنطی و توانا و دەسکەوتەکانی خۆی هەڵناناوسێ و ئەطەر ئیرێك بێ لە ئیرانی کڵێسا هەروەها کەسی بێ فیز سەرنجی لەسەر خۆی نیە و هەوڵێ خۆ سەئاندن نادات بەسەر خەڵکیدا و بەکەمیان نازانێ و لەخۆی بەباشتریان دادەنێ (فیلیئی2: 3- 4)

<table>
<tr><td>
هەنطاوی 4 : جێبەجێ بکە
بیربکەوە:کام لەو ڕاستیەی کە لەم برطە کتێبیەدا هاتووە بۆ جێبەجێکردنی کردەیی دەشێت.
بەشداری بکەوتۆماربکە/وەرن بەیەکەوە بیربکەینەوە و هەندێك جێبەجێکردن تۆمار بکەین کە دەتوانین لە 1ئەترۆس 5:1- 7 ئوختەی بکەین.
بیربکەوە/ئەو ئەطەری جێبەجێکردنە ضیە کەخودا دەیەوێ بیطۆڕی بۆ جێبەجێکردنی تایبەتی.
تۆمار بکە/ئەم جێبەجێکردنە تایبەتیەی خۆت لەدەفتەرەکەتدا بنوسە.هەست بەسەربەستی بکە لە بەشداریکردنی جێبەجێکردنی تایبەتی کە خودا خستوویەتیە دڵتەوە.
(لەبیرت بێ کە ئەندامانی هەر طروئێك ڕاستی جیاواز جێبەجێ دەکەن.یان لەو ڕاستیە جێبەجێکردنی جیاواز هەڵدەهێنجن.ئەمانەش لیستکین بەهەندێك جێبەجێکردنی ئێشنیار کراو.
</td></tr>
</table>

-نموونە لەسەر جێبەجێکردنی ئێشنیار کراو:
5: 1دەکرێ هەر ئیرێکی کڵێسا داوا لە ئیرەکانی تر بکات کە بەو ئەرکانە هەڵسن کە خوداوەند ئیسای مەسیح خستوویەتیە ئەستۆی ئیرەکان.کە ئەو داواکاریانە لە کتێبی ئیرۆزیشدا تۆمار کراوە، دەکرێ ئەندامانی هەر کڵێسایەك داوا لە ئیران بکات کە بە ئەو ئەرکە داواکراوەکان هەڵستن وەك ئیر.

5: 2ئەطەر ئیر بوویت لە کڵێساکەتدا، شوانێك بە بۆ ئەندامانی کڵێسا.بە ووشەی خودا تێریان بکەو لە نوێذەکانتدا بۆ ئەوان بیانئارێزە و بەو ئامۆذطاریانەش کە ئێشکەشیان دەکەی.بە ئەیمانەکانی خودا هانیان بدە بە دوای ئەو ئەندامانەدا بطەرێ کە خەریکی کەوتنن.سەردانی نەخۆش و بەساڵاضوان بکە یارمەتی بێوەذن و بێ دایك و باوك بدە.
5: 2 ئەطەر لە کڵێساکەدا ئیر بوویت.هەمیشە ووریای خزمەتی ئەندامانی کڵێسا بە وەك ئاسەوان و ئامادەی خزمەتکردن و بە نەك وەك ئەرك بەڵکو بە خۆبەخش و نەك ضاوبڕین لە قازانج بەڵکو وەك ئارەزووی خزمەتکردنی ضالاك

5: 3 ئەطەر لە کڵێساکەتدا ئیر بوویت وورپای ئەوە بە کە نموونەی ڕابەری ضاك بیت کە هەمووان ضاوت لێبکەن.
5: 3 ئەطەر لە کڵێساکەتدا ئیر بوویت خۆت بەزل مەزانە بەسەر باوەڕداراندا، ضونکە موڵکی تۆ نین، بەڵکو خودا تۆی کردووە بە ئەمیندار بەسەریانەوە.

5: 3، 5 ئێویستە لەسەر طەنجان و ئیران کە ملکەضی یەکتری بن.ئەرکی یەکەمی ئیران کە ڕابەری طەنجان بن و ئەرکی یەکەمی طەنجان ئەوەیە کە ملکەضی کاریطەری ئیران بن.هەروەها ئەرکی دووەمی طەنجان ئەوەیە کە کاریطەرییەکی ئیرۆز بن بەسەر ئیرەکاندا و ئەرکی دووەمی ئیرەکان کە ملکەضی کاریطەری طەنجان بن
5: 6 ئەطەر ئیر بوویت یان ئەندامانی کڵێسا لە ذێر دەستی بە توانای خودا بێ فیز بە

5: 7 ئەطەر ثيربوويت يان ئەندامانى كلَيَسا هەموو خەمەكانت فرِيَ بدة بەسەر قاضى خودا ضونكة ئەو بەتەنطتەوة دةبىَ.

2-نموونة لەسەر جيَبەجيَكردنى تايبەتى (كەسى):
أ) من رِابەرو مامؤستاى طەنجانم لة كلَيَساى ناوضةيمان.ئەمرِؤ فيَربووم كة رِابەرى مەسيحى ئەو كەسةية كة رِابەرى ئەو كەسانة دةكات.كة رِابەرييان دةكات نةك بةثيَضةوانةوة هەروةها فيَربووم كة رِابەرى مەسيحى بة نموونةى سەركردايەتى باش رِابەرى ئەوانى تر دةكات.من دةمةوىَ ئەو رِابەرةبم كة خؤى بەسەر ئەو كەسانەدا ناسةثيَنىَ كة خودا بةمنى سثاردوون، بةلَكو خؤبةخشانة وبة دلَطەرمييةوة و بةبىَ فيزى بةو كارة هةلَدةستم.

ب) من يةكيَكم لة ثيرانى كلَيَساكةم.ئەمرِؤ كتيَبى ثيرؤز بيرى خستمةوة كة ئەركى سةرةكيم ئەوةية كة ضاوديَرى طةلى خودابم و بيركارى ضاكةكاربم لەسەر ئەو ضالاكيانةى خودا بةمنى سثاردوون. لةبةرئەوة ئەركى منة كة دلَنيا بم لةوةى كة ئەو ضالاكيانةى لة كلَيَسادا ثيَيان هةلَدةستم خزمةتى مةبةستةكانى خودا دةكةن. هەروةها كة ثيَويستة ووريايى نةضةوساندنةوةى طةلى خودا بم لة هةستان بةم ضالاكيانة.ثيَويستة ثيرةكانى ديكةش ئاطاداربكةمةوة كة ثيَويستة لةسەرمان كة خؤمان نةسةثيَنين بەسەر طةلى خودا و ستةميان ليَ نةكةين و بةكاريان نةهيَنين بؤ ئامانج و مةبةستى خؤمان.لة كؤتاييدا ثيَويستة بةتةنط طةلى خودا كلَيَساوة بم هانيان بدةم بة رِيَطاى رِابەرر و سەركردايەتى باش.

هةنطاوى 5 : نويَذ بكة وةرن بةيةكةوة بة نؤرة نويَذ بكةين بة شيَوةيةك كة هەر كەسيَك نوىَژ دةربارةى رِاستيةك بكات كة خودا لة ئايةتةكانى (1 ثةترِوَس 5:1-7) دا فيَرى كردووين. (لة نويَذةكةتدا بةدةنط ئەو شتةوة بضؤ كة لةم وانةيةدا فيَرى بوويت.رِاهيَنان بكة لەسەر نويَذى كورتى يةك رِستةيى يان دوو رِستةيى.لةيادت بىَ دةكرىَ هەر ئەندامة و نويَذ بؤ كارى جياواز بكات)

5	نويَذ (8)خولةك نويَذى ثارِانةوة

6	ئەركى مالَةوة (دوو خولةك) بؤ وانةى داهاتوو

بةردةوام بن لة نويَذ لة طروثى دوانى يان سيانيدا.نويَذةكانتان بةرز بكةنةوة لة ثيَناوى يةكتريدا و لة ثيَناوى خةلَك و خودادا.
رِابەرى طروث/ئەم ئەركةى مالَةوة بة نوسراوى بدة بةئەندامانى طروثةكةت و داوايان ليَبكة لة دةفتةرةكانياندا بينوسنةوة.
1-ثةيمان بدة/ثةيمان بدة كة قوتابيان بؤ خوداوةند عيساى مةسيح رِابهيَنى.
ووتار بدة و فيَربكة يان وانةى كتيَب بخويَنةوة كة ثةيوةستن بة ئايةتةكانى 1 ثةترِوَس 5: 1-7 لةطةلَ كەسيَك يان كؤمةلَيَك كەس.
2-خةلَوةى رِوحى بكة ثةنابردنة بةر يةكيَك لةم برِطة كتيَبيانة هەموو رِؤذيَك ووتةكان 11: 13- 21 ؛ 13: 1- 5 ؛ 16: 18- 20 ؛ 17: 14- 20 ؛ 18: 9- 13 ؛18: 14- 22 شيَوازى خستنة رِووى ثرسيار بةكاربهيَنة.تيَبينيةكانت تؤمار بكة.
3-لةبةركردن: ووشة: رِزطاربوون بة باوةرِ.يوَحةننا1: 12 هەموو رِؤذيَك بةو ثيَنج ئايةتةدا بضؤوة كة لةبەرت كردوون.
4-نويَذ: نويَذ بؤ كەسيَك يان شتيَكى دياريكراو بكة لةم هةفتةيةدا و برِواننة خودا ضيدةكات (زةبوور5: 3- 4)
5-لة دةفتةرةكةتدا هەر تيَبينيةكى نوىَ تؤمار بكة كة تايبةتة بة ئامادةكردنى قوتابيانى نوىَ بؤ خوداوةند عيساى مةسيح هەروةها خةلَوةى رِوحى و ئايةتةكانى لةبةركردن و وانةى كتيَب و ئەم ئەركةى مالَةوة.